

Portfólió művészetelméleti tevékenységről

az MMA 2021-2024 évekre szóló művészeti ösztöndíjához

MMKI-Ö-21

Dr. Dergez-Rippl Dóra

kategória: f.) művészetelmélet

A PTE adjunktusaként filozófiai és művészetelméleti kutatásokat folytatok. Kutatási területem a 20-21. századi művészetelmélet és művészetlélektan, azon belül az alkotó-, ill. képzőművészetek alkotásmódszertani kérdéseinek szaktudományokon átívelő értelmezési lehetőségei. Ezek közül kiemelkedik az intuíció és kreativitás értelmezése a kortárs művészetelméletben, különös tekintettel a magyar alkotó- és képzőművészetre. Kutatásaim során a kreatív alkotófolyamat háttérében álló intuíciónak és az ebből eredeztethető önismereti lehetőségeknek kortárs művészetelméleti, művészetpszichológiai megjelenését is vizsgálom.

Kutatásaim során olyan általános kurrens kérdésekből indulok ki, mint például az eszme- és művészettörténeti szempontból jelentős műalkotások filozófiai háttérének és értelmezési keretének elméleti hasonlósága, a kortárs kultúrelméleti kutatások transzdiszciplináris evidenciái, vagy az egyes kultúrák lokális jellegzetességeinek alapvető szerepe a műalkotási és műértelmezési folyamatokban. A művészi szelekció alkotásmódszertani szempontjai (stílus- és témaválasztás), a műalkotás befogadási folyamatának rejtett kommunikációs elemei (a közönség és rajongótábor kialakulása, illetve a „kedvenc” műalkotás kérdése), de mindenekelelt a hagyományőrzés kulturális szükségszerűségének kérdése a művészetben, a 21. század technicizáló kultúraértelmezési elméleti irányzatai közepette is erős meghatározói a művészi értékteremtés-értelmezési kísérleteknek. Éppen ezért az értékteremtést (és értékőrzést) nem tekinthetjük a művészi alkotás és a művészet társadalmi interakciós folyamatait kísérő, járulékos tulajdonságnak, hanem épp ellenkezőleg: azt kell feltételeznünk, hogy az érték minden művészi (rész)folyamat elvitathatatlan alkotóeleme.

Konferenciaelőadásaimban és publikációimban az értékteremtő kultúraértelmezés filozófiai és lélektani elemeit vizsgálom és azt hangsúlyozom, hogy művészetértelmező kérdéseink éppúgy rendelkeznek kulturális hagyománytörténettel, mint maguk a műalkotások. Kérdéseinknek ez a története módszertani jelentőségű, és nem cserélhető fel egykönnyen olyan külsődleges vagy másodlagos, antikulturális szempontok szerint szerveződő kérdésfeltevési metodikával, amelyek az elméleti magyarázatok során technikai alapú, „kultúrafüggetlen” művészi-alkotásmódszertani ismeretekre és adatokra szűkítik a nemzeti/helyi hagyományőrzés vitális folyamatait. Ezek a folyamatok ugyanis olyan sokrétű kulturális teret alkotnak, amelynek elméleti háttére az egyes szaktudományokon átívelő, tudományosan szerteágazó, és elsősorban a hagyományőrzés felelősségének etikai álláspontjából kiinduló művészetelméleti metakutatásokkal ragadhatók meg.

Korábbi kutatásaim: Filozófia és művészetelmélet kapcsolata a 20-21. században. Bergson metafizikájának művészetelméleti olvasata, intuíciós filozófiájában rejlő műértelmezési lehetőségek. Ehhez kapcsolódik a 20. századi magyar filozófia- és eszmetörténet kiemelkedő

alakja, Babits Mihály poétikájának, irodalomelméletének és tudatlírájának filozófiai dimenziója, művészetelméletének antik filozófiai elemei, valamint a kortárs művészetelméletekkel való kapcsolata.

E kutatásokat az alábbiakban konferencia-előadásokat és válogatott publikációkat tartalmazó listával igazolom.

Konferencia-előadások

2021. március 14. A SZTE-JGYPK-Művelődéstudományi Intézetének KAPOCS-kutatócsoportja által rendezett „Átmenetek a globális és lokális kultúrák határán” című konferenciája. Előadásom címe: **A digitális élettér kultúraértelmező lehetőségei**

2020. november 29. A Klebersberg Kuno Emléktársaság "A zene és kép mint kommunikáció: Korunk életszemlélete és moralizálás a művészetben" című szakmai fórum. Az előadás címe: **Új kortárs művészetfilozófiai, művészetpszichológiai irányok - A művészi kommunikáció művészetpszichológiai kutatásának újraértelmező kérdései.**

2020. november 26. 31st Novembertagung on the History and Philosophy of Mathematics: "Axiomatics: Ancient and Contemporary Perspectives. Rendezvény szervezője: Humboldt-Universität zu Berlin. Az előadás címe: **Bergson's Mathematical Indiscretion. Russell's Criticism on Bergson**

2020. november 19. XXIV. Apáczai-napok-Tudományos Konferencia, Széchenyi Egyetem, Győr. Az előadás címe: **A teremtő kreativitáson túl - az interakció jelentősége a digitális kommunikációban**

2020. október 14. Pulszky Társaság Magyar Múzeumi Egyesület Múzeumandragógiai Tagozata Múzeumandragógiai Műhelynapokon workshop tartása. A workshop címe: **A művészeti élmény szerepe az önmegismerésben**

2020. február 15. Magyar C. G. Jung -Analitikus Pszichológiai Egyesület által szervezett „Individuáció, a Szelf és a Másik” c. konferencia, Budapest, Hotel Mercure, Buda. Az előadás címe: **A Nietzsche-szemináriumról – filozófus szemmel**

2019. november 14. XXIII. Apáczai-Napok Tudományos Konferencia, Okos lét, Innováció és Digitalizáció – Irányok, trendek és következmények. Széchenyi Egyetem, Győr. Az előadás címe: **A személyes önnevelés lélektani jelentősége a tudatos közösségi nevelésben – C. G. Jung elmélete**

2019. október 3. VI. Magyar Interdiszciplináris Humorkonferencia, Eszterházy Károly Egyetem, Eger, Liceum. Előadás címe: **A nevetés ösztöne – Bergson komikumelmélete**

2019. május 10. Fiatal Filozófusok konferenciája VII. – A szabadság jegyében, PTE-Filozófia Doktori Iskola, PTE-KPVK, 7623 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b. Előadás címe: **Filozófia, lélektan és metafizika Babits irodalomelméletében** (könyvbemutató)

2019. április 11. *Az arc misztériuma – másság és reprezentáció*, konferencia A PPKE BTK Francia Kapcsolat kutatócsoportjának nemzetközi interdiszciplináris konferenciája a Brazíliaiaváros Egyetem Művészeti Intézetével és a RETINA. International kutatócsoporttal közös szervezésben, PPKE-BTK, Budapest, 1088, Mikszáth Kálmán tér 1. Előadás címe: „... húrok pendülnek bennünk...” – **Az arc sorsa: a személyiségfejlődés művészetelméleti „közege”**

2018. május 26. *The Registers of Philosophy IV.* -International Conference – Hungarian Academy of Sciences-Institute of Philosophy, MTA-BTK-Filozófiai Intézet, Budapest, 1097, Tóth Kálmán utca 4. Előadás címe: **Innate Knowing as a Philosophical Source in Art**

2018. február 12. *A magyar művészetelmélet hagyományai*, Konferencia az MMA-MMKI szervezésében, Vigadó, Budapest, 1051, Vigadó tér 2. Előadás címe: **Babits művészetelmélete – a bergsoni filozófia irodalmi öröksége**

2017. június 6. *Művészet, Tudomány, Filozófia*, Konferencia az MMA-MMKI és a PTE-FDI szervezésében, MMA-Hild villa, Budapest, 1121, Budakeszi út 38-40. Előadás címe: **Bergson tudománykritikája – a filozófia védelmében**

2012. november 16. *BABITS ÉS KORTÁRSAI* - Mester szakos és doktori iskolai hallgatók konferenciája Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Irodalomtudományi Doktori Iskola, Előadás címe: **A filozófus Babits**

2012. június 1. *Fiatal filozófusok konferenciája*, PTE Filozófia Doktori Iskola, 7623 Pécs, Ifjúság útja 6. Kari tanácssterem, Előadás címe: **Babits esztétikai vizsgálódásának etikai konklúziói**

2011. szeptember 23.: *Fiatal Filozófusok Konferenciája II.*, PTE Filozófia Doktori Iskola, 7623 Pécs, Ifjúság útja 6. Kari tanácssterem, Előadás címe: **Babits kritikai ébersége**

2009. augusztus 23-31: A PARTICIPE A L'UNIVERSITE D'ETE DE PECS (23-31 AOUT 2009) ORGANISEE-PAR L' UNIVERSITE DE LA SORBONNE NOUVELLE - PARIS 3 ET L'UNIVERSITE DE PECS, 7623 Pécs, Ifjúság útja 6. Kari tanácssterem, Előadás címe: **Babits Between Philosophy and Literature**

2005. április 25-26: *The Philosophy of Robert Brandom*, PTE – Filozófia Tanszék, MTA – Filozófiai Kutatóintézet, 7623 Pécs, Ifjúság útja 6. Kari tanácssterem, Előadás címe: **Some Notes on Brandom's Socratism**

2016. március 27. *The Philosophy of Robert Brandom*, PTE – Filozófia Tanszék, MTA – Filozófiai Kutatóintézet, 7623 Pécs, Ifjúság útja 6. Kari tanácssterem, Előadás címe: **Some Notes on Brandom's Socratism**

2009. augusztus 23-31: A PARTICIPE A L'UNIVERSITE D'ETE DE PECS (23-31 AOUT 2009) ORGANISEE-PAR L' UNIVERSITE DE LA SORBONNE NOUVELLE - PARIS 3 ET L'UNIVERSITE DE PECS, 7623 Pécs, Ifjúság útja 6. Kari tanácssterem, Előadás címe: **Babits Between Philosophy and Literature**

2004. november 8. Nyíri Kristóf filozófiája, PTE Filozófia Doktori Iskola, 7623 Pécs, Ifjúság útja 6. B/135. Előadás címe: **Néhány megjegyzés Nyíri Kristóf "A magyar századelő ideológiatörténetéhez - Ady és Lukács" című tanulmányához**

2004. szeptember 23-25. Metafizika, ész, nyelv – Kritikai perspektívák. Konferencia Kant halálának kétszázadik évfordulója alkalmából, ELTE-BTK, Budapest, V. Múzeum krt. 4-6. Előadás címe: **Kant recepciója Magyarországon a 20. század első felében**

Válogatott publikációs lista (forrás: MTMT2)

1. Dergez-Rippl, Dóra (2020)
Amor fati-horror novi: A személyes önnevelés lélektani jelentősége a tudatos közösségi nevelésben - C. G. Jung elmélete
In: Makkos, Anikó; Fehér, Ágota; Pongrácz, Attila (szerk.) Okos lét, innováció és digitalizáció – irányok, trendek és következmények. A XXIII. Apáczai-napok Tudományos Konferencia tanulmánykötete
Győr, Magyarország : Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar (2020) 503 p. pp. 78-84. , 7 p.
2. Dergez-Rippl, Dóra (2020)
Az egyidejűség problémája Bergson és Einstein vitájában
KULTÚRATUDOMÁNYI SZEMLE 2 : 1 pp. 72-80. , 9 p. (2020)
3. Dergez-Rippl, Dóra
Babits művészetelmélete – A bergsoni filozófia irodalmi öröksége
In: Kocsis, Miklós; Kucsera, Tamás Gergely; Balogh, Csaba; Falusi, Márton (szerk.) A magyar művészetelmélet hagyományai
Budapest, Magyarország : Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet, (2019) pp. 17-28. , 12 p.
4. Dergez-Rippl, Dóra (2019) (Fordító) ; Mathien, Thomas*
Filozófusok önéletrajzai
MŰHELY: KULTURÁLIS FOLYÓIRAT 42 : 2 pp. 56-61. , 6 p. (2019)
5. Dergez-Rippl, Dóra (2020)
Függetlenség és szemlélődés fogalmi Bergson időfilozófiájában
In: Kicsák, Lóránt; Körömi, Gabriella; Kuser, Judit (szerk.)
Emancipáció - tegnap és ma
Eger, Magyarország : Líceum Kiadó (2020)-286 p. pp. 95-104. , 10 p.
6. Dergez-Rippl, Dóra (2020)

Szavakba tört folytonosság - Merleau-Ponty Bergson-értelmezéséről
MŰHELY: KULTURÁLIS FOLYÓIRAT 43 : 5-6 pp. 52-56. , 5 p. (2020)

7. Dergez-Rippl, Dóra (2019)

"Legjobb részünk nem meri kifejezni magát" - A fiatal Beauvoir filozófiájáról
MŰHELY: KULTURÁLIS FOLYÓIRAT 42 : 4 pp. 15-17. , 3 p. (2019)

8. Dergez-Rippl, Dóra (2019)

Narcissus mezsgyéjén túl
KULTÚRATUDOMÁNYI SZEMLE 1 : 2-3 pp. 44-55. , 12 p. (2019)

9. Dergez-Rippl, Dóra (2019)

Önéletrajz, filozófia, önismeret
MŰHELY: KULTURÁLIS FOLYÓIRAT 42 : 2 pp. 62-64. , 3 p. (2019)

10. Rippl, Dóra (2016); Kocsis, Miklós (szerk.); Kucsera, Tamás Gergely (szerk.)

Filozófia, lélektan és metafizika Babits irodalomelméletében
Budapest, Magyarország : L'Harmattan, Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet (2016) , 89 p.

11. Rippl, Dóra (2015)

A filozófus Babits
In: Majóros, Györgyi; Sipos, Lajos; Tompa, Zsófia (szerk.) Babits és kortársai
Budapest, Magyarország : Napkút kiadó, Cédrus Művészeti Alapítvány, (2015) pp. 176-183. , 8 p.

12. Rippl, Dóra (2015)

Babits irodalomelméletének lélektani alapjai
In: Falusi, Márton (szerk.) Túl posztokon és izmusokon
Budapest, Magyarország : L'Harmattan, Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet, (2015) pp. 225-250. , 26 p.

13. Rippl, Dóra (2014)

Babits Mihály a filozófus költő. Értelmezési kísérlet a filozófia és az irodalomelmélet felől 220 p.
PTE-Filozófia Doktori Iskola, Orbán Jolán Disszertáció benyújtásának éve: 2014, Védés éve: 2014 Megjelenés/Fokozatszerzés éve: 2014

14. Rippl, Dóra (2015)

Babits iróniája-történetiség és etika
In: Ekert, Mária; Molnár, Attila Károly (szerk.) Teremtés - politika és művészet
Budapest, Magyarország : Nemzeti Közszolgálati Egyetem Molnár Tamás Kutató Központ, (2015) pp. 261-275. , 14 p.

15. Rippl, Dóra (2012)

Babits between Philosophy and Literature

In: Train, Sandu, Patrick Renaud, Judit Maár, Julia Nyikos (szerk.) Ouest-Est : dynamiques centre-périphérie entre les deux moitiés du continent : La pluridisciplinarité en pratique dans les sciences humaines et sociales : Travaux de l'Université d'été de Cracovie 29 août – 4 septembre 2010

Paris, Franciaország : L'Harmattan Kiadó, (2012) , 8 p.

16. Rippl, Dóra (2012)

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dóra Rippl esztétikája és politikafilozófiája

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dóra Rippl esztétikája és politikafilozófiája

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dóra Rippl esztétikája és politikafilozófiája

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dóra Rippl esztétikája és politikafilozófiája

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dóra Rippl esztétikája és politikafilozófiája

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dóra Rippl esztétikája és politikafilozófiája

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dóra Rippl esztétikája és politikafilozófiája

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dóra Rippl esztétikája és politikafilozófiája

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dóra Rippl esztétikája és politikafilozófiája

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dóra Rippl esztétikája és politikafilozófiája

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dóra Rippl esztétikája és politikafilozófiája

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dóra Rippl esztétikája és politikafilozófiája

Edmund Burke esztétikája és politikafilozófiája, AMBROOZIA IRODALMI FOLYÓIRAT 2012 : 2 Paper: <http://ambroozia.hu/index.php/ripl-dora1202> (2012)

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Dr. Dergez-Rippl Dóra

Pécs, 2021. 03. 17.

Pécs, 2021. 03. 17.